

Dolgozat címe: **„Vidékfejlesztés és térségi együttműködés a budapesti agglomeráció peremén – A Börzsöny térségének példája”**

A dolgozatot készítő hallgató neve: **Rottenbacher Tímea**

Szak, képzési szint és munkarend megnevezése: **Vidékfejlesztési agrármérnöki mesterképzési szak levelező munkarend**

Intézet/tanszék megnevezése: **Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet**

Belső témavezető: **Dr. Koncz Gábor**

egyetemi docens

intézete/tanszéke: **Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem**

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet

Károly Róbert Campus, Gyöngyös

Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

A dolgozat központi témája a Börzsöny Térsége Egyesület (BTE) működési területéhez tartozó települések – Berkenye, Nógrád, Nőtincs és Szendehely – vidékfejlesztési folyamataiban rejlő lehetőségek és kihívások vizsgálata. A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a közösségi alapú fejlesztések, különösen a LEADER program, milyen mértékben járulnak hozzá a helyi gazdaság élénkítéséhez, a turizmus fejlődéséhez, valamint a közösségi kohézió erősödéséhez. A dolgozat kiemelt figyelmet fordított arra, hogy bemutassa: miként válhatnak a vidéki települések a fenntartható fejlődés motorjaivá a helyi erőforrások hatékony kihasználásával és az együttműködésre épülő fejlesztési stratégiákkal.

A kutatás elméleti hátterét a vidékfejlesztés fogalmi és történeti alapjai, valamint a Közös Agrárpolitika (KAP) második pillérének intézkedései adták. A szakirodalmi áttekintés részletesen bemutatta a LEADER program fejlődését, annak hét alappilléret, és a magyarországi adaptációját az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében. Az elméleti keretben hangsúlyosan megjelent a partnerség, az alulról építkezés, az innováció, valamint a fenntartható gazdálkodás elve. A dolgozat külön kitért a vidéki térségek fogalmának értelmezésére, a centrum–periféria viszonyok és a helyi identitás kérdéseire is.

Az empirikus kutatás több módszer kombinációjával valósult meg. A dokumentumelemzés során a BTE 2014–2020-as Helyi Fejlesztési Stratégiája, valamint a Vidékfejlesztési Program (VP 2020) és a Széchenyi Terv Plusz releváns dokumentumai kerültek feldolgozásra. A kvantitatív elemzéshez a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) településszintű adatai szolgáltattak alapot, míg a kvalitatív adatgyűjtés félig strukturált interjúkon keresztül történt

helyi vállalkozókkal, önkormányzati képviselőkkel és civil szervezetekkel. Ezek segítségével feltárhatóvá vált, hogyan érzékelik a helyi szereplők a LEADER program eredményeit, valamint milyen tényezők segítik vagy akadályozzák a fejlesztési célok elérését.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy a LEADER program jelentős pozitív hatást gyakorolt a vizsgált térségre. A támogatások révén javult a települések infrastrukturális ellátottsága, nőtt a vállalkozási aktivitás, különösen a turisztikai szolgáltatások terén, és erősödött a helyi közösségek összetartása. A program hatására több sikeres turisztikai projekt valósult meg, például vendégház-fejlesztések és közösségi terek kialakítása, amelyek hozzájárultak Berkenye, Nógrád, Nőtincs és Szendehely és környéke turisztikai vonzerejének növeléséhez. Ugyanakkor a kutatás rámutatott azokra a kihívásokra is, amelyek a térség hosszú távú fejlődését nehezítik, mint például a fiatal korosztály elvándorlása, a pályázati bürokrácia és az alacsony humán erőforrás-kapacitás.

A dolgozat következtetése szerint a Börzsöny térség jövőbeli fejlődése a fenntarthatóság, az innováció és a partnerség elvére épülő, komplex vidékfejlesztési megközelítéssel biztosítható. A LEADER program nem csupán pénzügyi támogatásokat jelent, hanem közösségépítő és identitáserősítő folyamat, amely hosszú távon hozzájárul a helyi gazdaság önfenntartóvá tételéhez és a vidéki életminőség javításához. A dolgozat eredményei alapján megfogalmazott javaslatok a turizmus, a vállalkozásfejlesztés és a közösségi együttműködés további ösztönzését célozzák, ezzel is támogatva a térség integrált, fenntartható fejlődését.